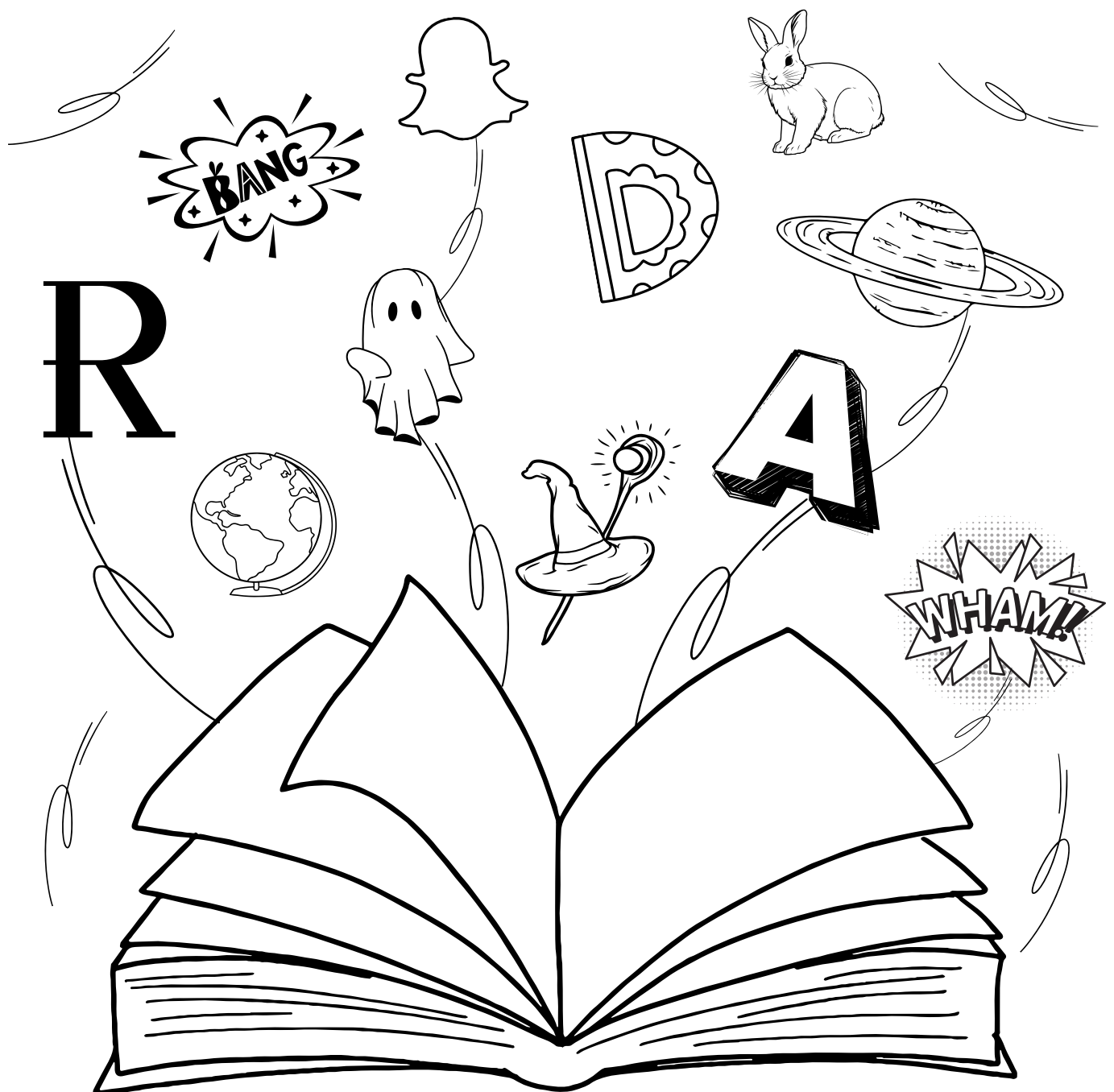

LEESTEKSTEN

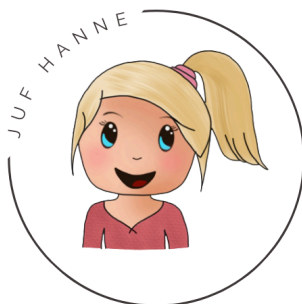
Ralfi-lezen

SAMENWERKING

deze bundel kwam tot stand dankzij:

@yoni.willemen

@flore_staelens

Ralfi

DIEREN

De beer

5 redenen waarom beren zo geweldig zijn:

Beren houden van snoepen

Sommige beren houden zoveel van honing, dat ze bomen stukmaken om bij een bijenkorf te kunnen. Soms smikkelen ze daarbij ook de bijen op. Maar beren lusten ook bessen, boombast, vlees, vis, ... Beren eten alles wat ze kunnen vinden. Alleen reuzenpanda's zijn anders, want die knabbelen het liefst aan bamboe.

Ze kunnen maandenlang slapen

In de winter, als er weinig voedsel te vinden is, houden sommige beren een winterslaap. Ze overwinteren in hun hol en slapen wel 100 dagen achter elkaar, zonder te eten en te drinken. Hun ademhaling en hartslag zijn dan heel langzaam. Zo sparen ze energie. Als het weer warmer wordt, worden de beren wakker.

Ze wiebelen en dansen

Beren schuren met hun rug tegen bomen of doen een vreemd wiebeldansje op hun achterpoten om hun geur achter te laten. Dit heet markeren. Zo laten ze een boodschap achter voor andere beren, om een partner te vinden of juist om een rivaal af te schrikken. Sommige grote pandasoorten maken zelfs een handstand om hun urine hoger op de boom achter te kunnen laten.

Ze zijn superspoorzoekers

Beren hebben een veel beter richtingsgevoel dan mensen. De ijsbeer is de beste spoorzoeker van allemaal. Hij vindt de weg naar huis over het ijs met een soort mysterieus kompas in zijn hoofd. Beren kunnen 2000 keer beter ruiken dan wij. Ze kunnen voedsel ruiken op wel 30 kilometer afstand! Een ijsbeer kan zelfs de adem ruiken van een zeehond die diep onder het ijs zit.

Ze trekken flinke sprintjes

Beren lijken onhandig en langzaam. Maar een boze grizzlybeer, een bruine-beersoort, kan harder rennen dan een racepaard! Beren zijn vooral snel als ze honger hebben of boos zijn. Ze kunnen hard bergop of bergaf rennen, maar niet lang. Door hun dikke vacht krijgen ze het al snel heel warm en moeten ze het rustiger aan doen. Alleen de reuzenpanda rent helemaal niet. Dat komt doordat hij weinig energie krijgt van de bamboe die hij eet.

De bij

Bijen zijn kleine, vliegende insecten die een heel belangrijke rol spelen in de natuur. Er zijn veel verschillende soorten bijen, maar de honingbij is het bekendst. In een bijenkorf heeft iedere bij zijn eigen taak. De koningin is de grootste bij. Zij legt alle eitjes en zorgt ervoor dat er steeds nieuwe bijen bijkomen. Er is maar één koningin in een volk.

De meeste bijen zijn werksters. Dat zijn vrouwtjesbijen die heel hard werken. Ze verzamelen nectar en stuifmeel, maken honing, bouwen honingraten en verzorgen de larven. Zonder werksters zou het volk niet kunnen overleven.

De darren zijn de mannetjesbijen. Hun taak is om de koningin te bevruchten, zodat zij eitjes kan leggen. Darren doen geen ander werk in de korf en leven meestal niet lang.

Een van de belangrijkste dingen die bijen doen, is nectar halen uit bloemen. Terwijl ze van bloem naar bloem vliegen, blijft er stuifmeel aan hun pootjes plakken. Dat stuifmeel brengen ze mee naar de volgende bloem. Dit noemen we bestuiving. Hierdoor komen er weer nieuwe bloemen en planten. Zonder bijen zouden we veel minder soorten fruit en groenten hebben, zoals appels, aardbeien en tomaten!

Bijen maken ook honing van de nectar die ze verzamelen. In hun buikje veranderen ze de nectar in een stroperige, zoete stof. De honing bewaren ze in raten van was, die ze zelf bouwen in hun korf. Honing is voedsel voor de bijen, maar mensen vinden het ook heel lekker.

Helaas hebben bijen het tegenwoordig moeilijk. Er zijn minder bloemen en er worden veel bestrijdingsmiddelen gebruikt die slecht zijn voor bijen. Daarom moeten we goed voor de bijen zorgen. Je kunt helpen door bloemen in je tuin te planten en geen gif te gebruiken. Dus de volgende keer dat je een bij ziet zoemen, weet je dat ze druk bezig is met iets heel belangrijks!

De capibara

De capibara is een bijzonder dier dat je niet zomaar overal tegenkomt. Het is het grootste knaagdier ter wereld! Een volwassen capibara kan wel 60 kilo wegen en zo groot worden als een middelgrote hond. Toch ziet hij er een beetje uit als een enorme cavia — en dat klopt, want ze zijn familie van elkaar.

Capibara's leven in Zuid-Amerika, vooral in landen zoals Brazilië, Colombia en Venezuela. Ze wonen graag in de buurt van water, zoals rivieren, moerassen en meren. Ze kunnen heel goed zwemmen en blijven zelfs tot vijf minuten onder water. Hun poten hebben zwemvliezen, net als bij eenden, waardoor ze zich vlot door het water bewegen.

De vacht van een capibara is bruin of roodbruin en voelt ruw aan. Dat helpt hen om snel weer droog te worden na het zwemmen. Ze hebben geen dikke ondervacht, dus bij kou gaan ze graag dicht tegen elkaar aan liggen. In het wild kunnen capibara's 10 jaar oud worden, terwijl ze in gevangenschap wel tot 15 jaar oud kunnen worden.

Capibara's zijn herbivoren en eten dus alleen planten. Ze houden van gras, waterplanten, en soms zelfs fruit. Omdat ze zo veel eten, hebben ze sterke tanden die altijd doorgroeien. Door het kauwen slijten die tanden vanzelf weer af.

Deze dieren zijn echte groepsdieren. Ze leven meestal in groepen van 10 tot 20 dieren, maar soms ook wel met 50 samen. In een groep voelen ze zich veilig. Als er gevaar dreigt, zoals een jaguar of een kaaiman, springen ze snel het water in om te ontsnappen.

Een grappig weetje: capibara's zijn heel sociaal, niet alleen met elkaar, maar ook met andere dieren. Soms zie je vogels op hun rug zitten of zie je ze knuffelen met apen of schildpadden.

De cavia

De cavia is een klein knaagdier dat vaak als huisdier wordt gehouden. Hij komt oorspronkelijk uit Zuid-Amerika, waar hij al honderden jaren geleden door mensen werd gehouden. Cavia's zijn vriendelijk, rustig en maken grappige geluidjes. Daarom vinden veel kinderen en volwassenen het leuk om een cavia als huisdier te hebben.

Een cavia wordt meestal tussen de 20 en 30 centimeter lang en weegt ongeveer 1 kilo. Hij heeft korte pootjes, een rond lichaam en geen staart. Cavia's hebben zachte haren die in verschillende kleuren kunnen voorkomen, zoals wit, bruin, zwart of een combinatie daarvan. Sommige rassen hebben lang haar, andere juist kort.

Cavia's leven graag samen met andere cavia's. Ze zijn groepsdieren en worden vaak verdrietig of bang als ze alleen zijn. Het is dus het beste om minstens twee cavia's samen te houden. Ze maken geluidjes om met elkaar te "praten", zoals piepen, knorren of fluiten.

Een goede caviakooi is ruim, schoon en veilig. Cavia's hebben vers hooi nodig om op te knabbelen, want hun tanden groeien hun hele leven door. Verder eten ze groente, speciale caviakorrel en hebben ze elke dag vers water nodig. Ze hebben ook vitamine C nodig, want dat maken ze zelf niet aan.

Cavia's worden meestal 5 tot 8 jaar oud. Als je goed voor ze zorgt, kunnen ze heel tam worden en vinden ze het leuk om geaaid te worden of op schoot te zitten. Ze bijten zelden en zijn daarom geschikte huisdieren voor kinderen.

Kortom, een cavia is een lief, sociaal en interessant huisdier waar je veel plezier aan kunt beleven. Maar zoals bij elk dier, is het belangrijk dat je goed weet hoe je er voor moet zorgen.

De cheeta

De cheeta, of jachtluipaard, is een heel bijzonder dier, vooral omdat hij het snelste landdier ter wereld is. Hij kan snelheden van wel 100 kilometer per uur bereiken, maar kan dit maar voor een korte tijd volhouden, ongeveer 200 tot 500 meter. Cheeta's leven vooral in Afrika en soms ook in Iran.

Het lichaam van een cheeta is speciaal gebouwd voor snelheid. Hij heeft lange poten, een slank lichaam en een flexibele ruggengraat, waardoor hij grote sprongen kan maken tijdens het rennen. Ook hebben ze zwarte strepen van hun ogen naar hun mond, wat hen helpt om beter te kunnen zien als de zon fel schijnt.

In tegenstelling tot andere grote katten, zoals leeuwen, jagen cheeta's overdag. Ze sluipen dicht naar hun prooi toe, zoals kleine antilopen of hazen, voordat ze heel snel rennen om ze te vangen. Omdat de cheeta niet zo sterk is als andere roofdieren, moet hij snel zijn om zijn eten te kunnen vangen.

Een grappig feitje is dat cheeta's niet kunnen brullen, zoals leeuwen dat doen. In plaats daarvan maken ze piepende of tjilpende geluidjes, een beetje zoals vogels.

Helaas zijn er nog maar ongeveer 7000 cheeta's in het wild en worden ze met uitsterven bedreigd. Dit komt vooral doordat hun leefgebied steeds kleiner wordt. Mensen bouwen steeds meer huizen, wegen en boerderijen in gebieden waar cheeta's vroeger leefden. Hierdoor hebben ze minder ruimte om te jagen en zich voort te planten. Daarnaast worden cheeta's soms het slachtoffer van stropers, mensen die dieren illegaal vangen of doden. Gelukkig zijn er natuurbeschermingsorganisaties die hard werken om de cheeta te helpen door zijn leefgebied te beschermen en samen te werken met de lokale bevolking. Zo hopen ze dat dit prachtige dier kan blijven bestaan.

De chimpansee

Chimpansees zijn slimme en speelse dieren die veel op mensen lijken. Ze leven vooral in de tropische bossen van Afrika. Ze lijken veel op ons en doen veel dingen op dezelfde manier als wij. We delen meer dan 98% van ons DNA met hen!

Chimpansees leven in groepen die we 'troepen' noemen. Zo'n troep kan bestaan uit wel 20 tot 100 chimpansees. Samen spelen ze, zorgen ze voor elkaar en lossen ze ruzies op. Ze gebruiken lichaamstaal, gezichtsuitdrukkingen en geluiden om met elkaar te communiceren. Soms geven ze elkaar een knuffel of een kus, net als wij!

Een bijzonder gedrag dat chimpansees vaak doen, is elkaar vlooien. Dat betekent dat ze elkaars vacht controleren op vuil, dode huid of insecten. Zo blijven ze schoon én het helpt om vriendschappen te versterken. Vlooien is dus niet alleen hygiëne, maar ook gezellig!

Chimpansees krijgen meestal één jong per keer. De babychimpansees klampen zich vast aan de buik van hun moeder en later rijden ze op haar rug. Moeder en kind blijven jarenlang samen. De moeder leert haar jong alles wat het moet weten: wat je kunt eten, hoe je een nest bouwt en hoe je met anderen omgaat.

Ze eten vooral fruit, bladeren, noten en soms insecten of kleine dieren. Ze brengen veel tijd in bomen door, maar lopen ook op de grond. Ze slapen in nesten die ze elke avond van takken maken, meestal hoog in de bomen om veilig te zijn voor roofdieren.

Deze dieren zijn ook erg slim. Ze kunnen gereedschap maken en gebruiken. Bijvoorbeeld: als ze mieren willen vangen, gebruiken ze een stokje dat ze in een mierennest steken. De mieren kruipen erop en dan kunnen de chimpansees ze opeten. Dat is pas slim!

De cobra

De cobra is een van de bekendste slangen ter wereld. Hij leeft vooral in warme landen zoals India, China en delen van Afrika. De cobra heeft een indrukwekkende manier van verdedigen. Als hij zich bedreigd voelt, richt hij zijn bovenlichaam op en spreidt hij zijn nek uit tot een brede kraag. Zo lijkt hij groter en gevaarlijker. Dit gedrag schrikt vijanden vaak af.

De naam "cobra" komt van het Portugese woord *cobra de capello*, wat "kap-slang" betekent. Die kap is dus heel typisch voor deze slangensoort. Er zijn verschillende soorten cobra's, zoals de brilcobra, de koningscobra en de spugende cobra.

Cobra's zijn giftig. Ze gebruiken hun gif om prooien zoals kikkers, muizen en andere kleine dieren te doden. Meestal bijten ze om hun gif in het lichaam van het dier te spuiten. Sommige soorten, zoals de spugende cobra, kunnen het gif ook spuwen! Als het gif in de ogen komt, kan dat erg pijnlijk zijn en zelfs blindheid veroorzaken.

Toch vallen cobra's mensen zelden zomaar aan. Ze bijten alleen als ze zich bedreigd voelen of als iemand per ongeluk op hen stapt. Daarom is het belangrijk om goed op te letten in gebieden waar cobra's leven.

De koningscobra is de langste gifslang ter wereld. Hij kan wel 5 meter lang worden! Ondanks zijn grootte is hij meestal rustig, behalve als hij zich moet verdedigen.

Cobra's leggen eieren. In elk legsel zitten meestal 10 tot 30 eieren. De moeder bewaakt de eieren en blijft in de buurt om ze te beschermen. Dat is bijzonder, want de meeste slangen doen dit niet. Als de babycobra's uit het ei komen, zijn ze al meteen zelfstandig. Ze zijn klein, maar wel al giftig en kunnen meteen voor zichzelf zorgen.

De cobra is dus een indrukwekkend en bijzonder dier, dat we met respect moeten behandelen.

De dolfijn

Dolfijnen zijn geen vissen, maar zoogdieren. Dat wil zeggen dat ze geen eieren leggen, maar levende jongen baren. Ze zijn erg slim en kunnen veel trucjes leren. Daarom zie je ze soms ook in dierentuinen en shows.

Dolfijnen hebben een gladde, grijze huid en een lange snuit. Ze gebruiken hun vinnen om te zwemmen en te sturen door het water. Ze kunnen heel snel zwemmen, soms wel 50 kilometer per uur!

Een volwassen dolfijn is ongeveer 2 tot 4 meter lang en weegt meestal tussen de 150 en 650 kilo, afhankelijk van het soort dolfijn. Gemiddeld wordt een dolfijn 20 tot 30 jaar oud, maar sommige soorten worden zelfs ouder dan 40 jaar, wat heel oud is voor een dier in de zee.

Dolfijnen eten vooral vis, maar ook kleine inktvissen en kreeftachtige dieren. Ze jagen vaak samen in groepen om zoveel mogelijk eten te vangen. Ze gebruiken hun tanden om de vis te pakken, maar ze kauwen het niet echt. Ze slikken het meestal heel snel door.

Een belangrijk talent van dolfijnen is dat ze kunnen communiceren met elkaar. Ze maken verschillende geluiden, zoals klikken, fluiten en piepen. Met deze geluiden praten ze met hun vriendjes en familie. Dolfijnen gebruiken ook echolocatie. Dat betekent dat ze geluiden maken die terugkaatsen tegen voorwerpen. Zo weten ze precies waar iets is, ook als ze het niet kunnen zien, bijvoorbeeld in donker water.

Dolfijnen leven in groepen, die noemen we scholen. Samen jagen ze op vis en andere kleine dieren in de zee. Ze helpen elkaar om eten te vinden en om gevaar te vermijden. Dolfijnen zijn erg sociale dieren en ze houden ervan om samen te spelen. Soms springen ze uit het water of zwemmen ze rond boten.

De eenhoorn

Een eenhoorn is een fabeldier. Dat betekent dat het een dier is dat niet echt bestaat. Een eenhoorn lijkt op een wit paard, maar met één lange hoorn op zijn voorhoofd. Veel mensen vinden de eenhoorn een magisch dier. In oude verhalen komt hij vaak voor bij een vijver in een bos.

Soms halen mensen de eenhoorn en Pegasus door elkaar. Een eenhoorn heeft een hoorn. Pegasus is een vliegend paard met grote vleugels. In sommige moderne verhalen hebben beide dieren vleugels én een hoorn, maar dat klopt eigenlijk niet.

In de Middeleeuwen dachten mensen dat de eenhoorn sterk en gevaarlijk was. Toch dachten ze ook dat het dier fatsoenlijk en onschuldig was. Volgens oude teksten kon alleen een maagd – een meisje dat nog nooit getrouwd was – de eenhoorn temmen. De eenhoorn zou haar vertrouwen en rustig bij haar gaan liggen. Daarom kwam het dier vaak voor in sprookjes en verhalen over goed en kwaad.

Ook in moderne boeken speelt de eenhoorn nog een rol. In het boek *Harry Potter en de Steen der Wijzen* komt een eenhoorn voor. Hij wordt daar beschreven als het nobelste dier dat bestaat. Zijn zilveren bloed zou zelfs magische krachten hebben. In het verhaal drinkt een slechte tovenaars dat bloed om in leven te blijven.

Omdat het een fabeldier is, bestaat hij niet echt. Maar in verhalen leeft een eenhoorn vaak in een rustig bos, vlak bij een stille vijver of een heldere rivier. Hij houdt van mooie plekken met veel bomen, bloemen en gras. Een eenhoorn zoekt rust en veiligheid. Daarom zie je hem niet in drukke steden of dorpen.

Sommige wetenschappers denken dat eenhoorns vroeger misschien toch echt hebben bestaan. Ze verwijzen naar een uitgestorven dier met de naam *Elasmotherium*. Dat dier leefde duizenden jaren geleden. Het leek op een grote harige neushoorn met één lange hoorn. Misschien is dat wel de oorsprong van het eenhoornverhaal.

Eetbare insecten

Wist je dat mensen in sommige landen insecten eten als een gewone maaltijd? Dat klinkt misschien gek, maar eetbare insecten worden steeds populairder over de hele wereld. Ze zijn niet alleen voedzaam, maar ook goed voor het milieu!

Insecten zitten boordevol eiwitten, vitamines en mineralen. Dat maakt ze heel gezond. Sommige insecten, zoals sprinkhanen en meelwormen, bevatten zelfs meer eiwitten dan vlees of vis! Ze kunnen ons helpen om sterk en gezond te blijven.

Het kweken van insecten is ook beter voor de aarde dan het houden van koeien of varkens. Insecten hebben minder voedsel, water en ruimte nodig. Ze stoten ook veel minder broeikasgassen uit. Dat betekent dat ze helpen om de natuur en het klimaat te beschermen.

Er zijn veel verschillende soorten eetbare insecten. Enkele bekende zijn sprinkhanen, meelwormen, buffalowormen, krekelsorten en zelfs mieren. In sommige landen eten mensen ook kevers, bijen of termieten. Ze worden vaak gebakken, geroosterd of tot poeder gemalen en verwerkt in koekjes, pasta of burgers.

Wist je dat je waarschijnlijk al insecten hebt gegeten zonder het te weten? Je eet per jaar gemiddeld zo'n 500 gram insecten mee met gewone voeding! In sommige voedingsmiddelen, zoals confituur, fruit of chocolade, kunnen kleine stukjes insecten zitten. Dat komt doordat het bijna onmogelijk is om die allemaal uit voedsel te houden. In landen zoals Thailand, Mexico en Ghana eten mensen al heel lang insecten. In Europa en België begint het ook stilaan meer normaal te worden. Je vindt tegenwoordig bijvoorbeeld koekjes met meelwormen of burgers gemaakt van krekels in de winkel.

Sommige mensen vinden het idee nog een beetje vreemd of vies. Maar als je het proeft, merk je vaak niet eens dat het om insecten gaat. Ze kunnen knapperig smaken, een beetje zoals chips of nootjes!

De egel

De egel is een klein zoogdier dat vooral 's nachts actief is. Je herkent hem meteen aan zijn stekels: dat zijn eigenlijk harde, scherpe haren die hem beschermen tegen vijanden zoals vossen of honden. Als de egel zich bedreigd voelt, rolt hij zich op tot een bolletje. Zo steken alleen zijn stekels uit, en durven veel roofdieren hem niet meer aan te vallen.

Egels leven vooral in tuinen, bossen en parken. Ze zoeken naar eten tussen bladeren, takken en struiken. Hun favoriete maaltijden? Wormen, slakken, insecten en kevers. Dat maakt de egel een handige helper voor in de tuin.

Egels zijn nachtdieren, wat betekent dat ze slapen overdag en pas actief worden als het donker is. Ze hebben een goed reukvermogen en kunnen geluiden goed horen, maar ze zien niet zo goed.

In de winter houden egels een winterslaap. Ze zoeken dan een veilig, warm plekje, zoals een hoop bladeren of een speciaal egelhuisje. Tijdens de winterslaap eten ze niets, dus vóór die tijd moeten ze genoeg vet hebben opgebouwd.

Baby-egels worden meestal geboren in de zomer. Ze heten ook wel "egeljonkies". Een moeder krijgt vaak tussen de 3 en 7 jongen tegelijk. Als ze net geboren worden, hebben ze nog zachte, witte stekeltjes. Die worden later donkerder en harder. De jonkies blijven ongeveer zes weken bij hun moeder. In die tijd leren ze hoe ze zelf eten kunnen zoeken. Daarna gaan ze op zoek naar hun eigen plekje in de natuur.

Egels zijn nuttige, leuke dieren om in de buurt te hebben. Als je er eentje ziet, laat hem dan met rust en geniet stilletjes van zijn bezoek. Met een beetje hulp van ons, kunnen egels veilig en gezond blijven leven!

Falabella

De Falabella is een bekend maar zeldzaam paardenras. Het is het kleinste paardenras ter wereld. Ze mogen eigenlijk ook geen pony genoemd worden, ondanks hun grootte. Ze bezitten namelijk alle kenmerken van een paard, alleen dan in verkleinde vorm. Falabella's zijn erg makkelijke paardjes.

De Falabella dankt zijn naam aan de familie Falabella. Deze familie begon in het midden van de 19e eeuw met deze kleine paardjes te fokken.

Maar de oorsprong van de Falabella gaat heel ver terug, naar de tijd van de Spanjaarden (Conquistadores). De paarden werden na een tijdje aan hun lot overgelaten, en moesten dus zelf overleven. Er waren toen erg slechte omstandigheden, en dat heeft geleid tot een aantal veranderingen. Deze veranderingen hebben het ras sterker gemaakt, en er ook voor gezorgd dat de paarden zo klein zijn.

De Falabella heeft alle eigenschappen van een groot paard, alleen dan in veel kleinere vorm. De Falabella is een uniek ras, en deze unieke genen worden altijd doorgegeven aan nakomelingen. Alle mogelijke kleuren zijn toegestaan binnen het ras. Ze zijn vaak zwart of bruin, maar je ziet ook kleuren als vos en valk.

De manen en staart van de Falabella zijn vaak dik en lang.

De Falabella's zijn over het algemeen te klein om op te rijden. Wel kan de Falabella prima aangespannen worden gebruikt. Ze worden ook wel eens als huisdier gehouden. Ook komt het voor dat ze gebruikt worden als blindegeleidepaard. Hiervoor zijn ze geschikt omdat ze intelligent, lief en klein zijn. Diezelfde eigenschappen maken de kleine paarden tevens populair als circuspaard.

Hulphonden

Hulphonden willen graag helpen. Voor mensen met een handicap is dat heel fijn. De hond kan dingen doen die de persoon zelf niet meer kan. Er zijn verschillende stichtingen die deze honden leert wat ze moeten doen.

School voor honden

Een hond wordt hulphond nadat hij naar school is geweest. Dit begint al als hij een puppy van zeven weken is. Dan gaat hij bij een gezin wonen. Dit gezin neemt hem overal mee naartoe en speelt met hem. Ook gaan ze samen naar de hondenschool. Daar leert de pup luisteren naar mensen. Hij leert commando's, zoals 'zit' en 'blijf'.

Als de hond ongeveer een jaar is, gaat hij naar een speciale school voor hulphonden. Daar bekijken ze of hij een goede hulphond kan worden. Als dat zo is, mag hij daar verder leren.

Verschillende soorten hulphonden

Er zijn verschillende soorten hulphonden. Zij leren precies wat hun eigenaar nodig heeft en helpen daarbij op verschillende manieren. Sommige honden helpen bijvoorbeeld met gewone taken in het dagelijks leven. Ze kunnen helpen met het uitdoen van kleren en schoenen, iets oprapen wat op de grond is gevallen, of meehelpen met opruimen, zoals was in de wasmachine doen of dekens van het bed halen. Andere hulphonden ondersteunen mensen die doof zijn. Zij waarschuwen hun baasje als de wekker gaat, de deurbel rinkelt of wanneer iemand de naam van hun baasje roept. Daarnaast zijn er hulphonden die aanvoelen wanneer hun baasje in gevaar is, bijvoorbeeld bij een beroerte of een epileptische aanval. Deze honden kunnen dan meteen alarm slaan zodat er snel hulp komt. Zo zorgen hulphonden ervoor dat hun baasjes meer zelfstandig kunnen leven en zich veiliger voelen.

Dolgelukkig met een hulphond

Mensen die een hulphond hebben, zijn dolgelukkig met het dier. Ze kunnen meer zelfstandig, zonder dat er altijd een verpleger nodig is. Met een hulphond voelen ze zich ook minder alleen. De hond is een vriend geworden. En dat is heel gezellig!

De ijsbeer

De ijsbeer is een groot en sterk roofdier dat leeft op de Noordpool. Het is het grootste landroofdier ter wereld. Mannetjes kunnen wel drie meter lang worden en meer dan 600 kilo wegen. Vrouwtjes zijn wat kleiner, maar ook heel krachtig.

Ijsberen hebben een dikke, witte vacht die hen warm houdt in de ijzige kou. Onder hun vacht zit een dikke vetlaag die ook helpt om warm te blijven. De witte kleur van hun vacht zorgt ervoor dat ze bijna onzichtbaar zijn in de sneeuw. Zo kunnen ze beter jagen.

Hun favoriete eten is zeehond. Ijsberen zijn goede zwemmers en gebruiken hun scherpe neus om zeehonden te ruiken, zelfs onder een dikke laag sneeuw of ijs. Ze wachten vaak geduldig bij een gat in het ijs tot een zeehond komt ademen. Dan slaan ze snel toe!

In de lente worden ijsberenbaby's geboren in een sneeuwhol dat de moeder graaft. Meestal worden er één of twee jongen geboren. Ze blijven bij hun moeder tot ze groot genoeg zijn om zelf te overleven.

Volwassen ijsberen hebben bijna geen natuurlijke vijanden. Ze staan helemaal bovenaan de voedselketen. Maar jonge ijsberen lopen soms gevaar. Als ze alleen zijn, kunnen wolven of andere ijsberen hen aanvallen. Ook hongersnood of verdrinking door smeltend ijs kunnen een gevaar vormen voor jonge dieren.

De grootste vijand van de ijsbeer is eigenlijk de mens. Door vervuiling en klimaatverandering smelt het ijs op de Noordpool steeds sneller. Daardoor wordt het steeds moeilijker voor ijsberen om te jagen en te overleven.

Wetenschappers onderzoeken hoe we het klimaat kunnen beschermen, zodat het ijs op de Noordpool blijft bestaan. Ook zijn er natuurgebieden waar ijsberen beschermd worden. Zo proberen we de ijsbeer toch ook te helpen.

De kameel

De kameel is een groot, sterk dier dat vooral in droge, warme gebieden leeft, zoals de woestijn. Kamelen staan bekend om hun bulten op hun rug. Dromedarissen hebben één bult en "Bactrische kamelen" hebben er twee. In de bulten zit vet opgeslagen en geen water zoals veel mensen denken. Dit vet gebruikt de kameel als energiebron als er weinig voedsel is.

Kamelen zijn goed aangepast aan het leven in de woestijn. Ze kunnen dagenlang zonder water en verdragen hoge temperaturen. Als ze eindelijk water vinden, kunnen ze wel 100 liter in één keer drinken. Hun dikke lippen helpen hen om stekelige planten te eten zonder zich pijn te doen. Ook hebben ze lange wimpers en kunnen ze hun neusgaten sluiten om zich te beschermen tegen zand en wind.

Kamelen zijn indrukwekkend groot. Ze kunnen tot wel 2 meter groot worden. Een volwassen kameel weegt meestal tussen de 400 en 700 kilo. Door hun grootte zijn ze niet gemakkelijk aan te vallen, maar jonge of zieke kamelen kunnen wel gevaar lopen. Hun vijanden in het wild zijn roofdieren zoals leeuwen en hyena's.

Mensen gebruiken kamelen al duizenden jaren als lastdieren. Ze kunnen zware ladingen dragen en lange afstanden lopen zonder moe te worden. Ook gebruiken mensen hun melk, vlees, en vacht. Kamelenmelk is erg voedzaam.

Kamelen leven meestal in kuddes. Ze zijn sociale dieren en maken verschillende geluiden om met elkaar te communiceren, zoals grommen, loeien of brommen. Een babykameel heet een kalf en kan al snel na de geboorte meelopen met de kudde.

Kamelen zijn echt overlevers van de woestijn. Door hun slimme aanpassingen en samenwerking met mensen zijn ze al eeuwenlang belangrijk voor het leven in droge gebieden.

De kangoeroe

De kangoeroe is een dier dat vooral leeft in Australië. Je herkent hem makkelijk aan zijn grote achterpoten, lange staart en buidel op zijn buik. Kangoeroes horen bij de buideldieren. Dat betekent dat de moeder een buidel heeft waarin haar baby, ook wel een "joey" genoemd, groeit en veilig kan blijven.

Een kangoeroe kan niet goed lopen zoals wij, maar hij kan wél heel ver springen. Met zijn sterke achterpoten maakt hij sprongen van wel 8 tot 10 meter ver. Zijn lange staart helpt hem om in balans te blijven tijdens het springen. Kangoeroes kunnen best hard rennen: soms tot wel 60 kilometer per uur.

Kangoeroes zijn planteneters. Ze eten gras, bladeren en struiken. Net als koeien hebben ze een speciale maag waarmee ze hun eten goed kunnen verteren. Overdag rusten kangoeroes vaak in de schaduw, want het kan erg warm zijn in Australië. 's Ochtends en 's avonds gaan ze op zoek naar eten.

Er zijn verschillende soorten kangoeroes. De grootste is de rode reuzenkangoeroe. Die kan meer dan 2 meter groot worden. Maar er zijn ook kleinere soorten, zoals de boomkangoeroe, die zelfs in bomen kan klimmen.

Kangoeroes leven meestal in groepen. Zo'n groep noemen we een "troep" of "mob". In een troep letten de dieren op elkaar en beschermen ze elkaar tegen vijanden zoals dingo's. Dit zijn grote wilde honden die in Australië rondzwerven. Ook adelaars kunnen soms een kleine kangoeroe grijpen. En jonge kangoeroes moeten oppassen voor slangen.

De kangoeroe is een belangrijk symbool voor Australië. Je kunt hem zelfs terugvinden op geld, sportkleding en het vliegtuig van de Australische luchtvaartmaatschappij. Kangoeroes zijn fascinerende dieren. Ze leven anders dan veel andere zoogdieren en zijn goed aangepast aan het warme, droge klimaat van Australië. Wat een springers!

De koala

Koala's zijn kleine, pluizige dieren die in Australië leven. Ze lijken een beetje op beren, maar ze zijn eigenlijk buideldieren, net zoals kangoeroes. Dat betekent dat de baby's, die 'joeys' heten, na hun geboorte in de buidel van hun moeder groeien.

Koala's wonen hoog in de bomen, vooral in eucalyptusbomen. Ze klimmen goed en gebruiken hun scherpe klauwen om zich vast te houden aan de takken. Overdag slapen ze veel, soms wel 18 tot 20 uur per dag! Dat doen ze om energie te besparen, want hun voedsel geeft hen niet veel energie. Ze eten namelijk bijna alleen maar eucalyptusbladeren. Die bladeren zijn giftig voor de meeste dieren, maar koala's kunnen ze wel verteren. Toch moeten ze veel rusten, omdat eucalyptusbladeren weinig voedingsstoffen bevatten.

Een volwassen koala wordt ongeveer 60 tot 85 centimeter lang en weegt tussen de 4 en 15 kilo. Ze hebben dikke, zachte vacht die hen beschermt tegen regen en kou. Hun grote oren helpen hen goed te horen, en hun zwarte neus zorgt ervoor dat ze goed kunnen ruiken.

Helaas hebben koala's het moeilijk. Hun leefgebied wordt kleiner omdat er bomen worden gekapt voor huizen en wegen. Gelukkig proberen mensen in Australië de koala's te helpen. Ze planten nieuwe bomen, beschermen bossen en zorgen voor zieke of gewonde dieren in speciale opvangcentra.

Koala's zijn bijzondere dieren die goed passen bij het unieke landschap van Australië. Door goed voor de natuur te zorgen, kunnen we ervoor zorgen dat koala's niet verdwijnen, maar nog lang in de bomen blijven zitten!

Konijnen

Konijnen zijn slimme dieren. Als je een konijn als huisdier hebt, dan weet je vast hoe leuk ze kunnen zijn. Ze huppelen vrolijk rond, spelen met hun speelgoed en kunnen zelfs leren waar ze hun plas moeten doen. Sommige mensen denken dat konijnen saai zijn, maar dat is helemaal niet waar. Ze zijn nieuwsgierig, actief en kunnen echt een band met je opbouwen.

Sommige konijnen vinden het fijn om opgepakt te worden, maar andere niet. Als je konijn dat niet prettig vindt, laat het dan gewoon op de grond. Dwing het nooit. Als je een tuin hebt zonder gaten in het hek, kunnen konijnen daar vrij rondhuppelen. Zorg dan wel dat er geen planten staan die giftig zijn voor konijnen.

Konijnen houden van lekkere snoepjes, zoals wortel of stukjes appel. Als ze blij zijn, maken ze gekke sprongen en rennen ze in rondjes. Dat heet 'binkies'. Een gezond konijn is actief en nieuwsgierig. Als je konijn stil in een hoekje zit of niet wil eten, dan is het misschien ziek. Bel dan altijd de dierenarts. Want sommige ziektes kunnen ook overgaan op andere konijnen.

Wist je dat konijnen met hun achterpoten stampen als er gevaar is? Zo waarschuwen ze elkaar.

Ook in de natuur leven konijnen. Je ziet ze soms in een weiland of bij een bos. Je moet wilde konijnen nooit proberen te vangen. Ze kunnen namelijk ziekten bij zich dragen. Wilde konijnen horen in de natuur.

Konijnen leven vaak samen in een groep. Zo'n groep noemen we een familie. Net zoals wij mensen hebben ze broertjes, zusjes, ouders en zelfs ooms en tantes. Daarom is het voor een konijn fijn om samen met een ander konijn te wonen. Dan zijn ze nooit alleen.

De koningspinguïn

Koningspinguïns zijn grote, bijzondere vogels die leven in koude gebieden. Ze lijken een beetje op keizerspinguïns, maar zijn iets kleiner. Een volwassen koningspinguïn is ongeveer 90 centimeter groot en kan tot 15 kilo wegen.

Deze pinguïns leven op koude, winderige eilanden rond Antarctica, zoals Zuid-Georgië en de Kerguelen-eilanden. Ze houden van een leven in grote groepen, die kolonies worden genoemd. In zo'n kolonie kunnen tienduizenden pinguïns samen wonen!

Wat koningspinguïns speciaal maakt, is hun mooie verenkleed. Ze hebben een witte buik, een zilvergrijze rug en opvallende oranje vlekken op hun borst en bij hun snavel. Deze kleuren helpen hen warm te blijven en ook om elkaar te herkennen.

Koningspinguïns kunnen niet vliegen, maar ze zijn uitstekende zwemmers. Dat komt omdat hun vleugels meer lijken op stevige flippers. Door de evolutie zijn hun lichamen aangepast aan het zwemmen in plaats van vliegen. Hun botten zijn zwaarder dan bij vliegende vogels, zodat ze goed onder water kunnen duiken. Vliegen zou ze dus te veel energie kosten, maar onder water zijn ze juist supersnel en wendbaar! In het water jagen ze op vis, inktvis en kleine kreeftjes. Ze kunnen wel 300 meter diep duiken en minutenlang onder water blijven!

Het broeden van hun eieren is ook heel bijzonder. In plaats van een nest te bouwen, leggen ze één ei op hun voeten en bedekken dat met een huidplooï van hun buik. Zo blijft het ei warm. Papa en mama wisselen elkaar af bij het broeden. Na ongeveer twee maanden komt het kuiken uit het ei. De ouders voeren het kuiken met opgebraakte vis. Koningspinguïns hebben geen natuurlijke vijanden op het land, maar in de zee moeten ze oppassen voor roofdieren zoals zeeleeuwen en orka's.

Het is belangrijk dat we goed voor hun leefgebied zorgen. Door klimaatverandering smelten de ijskappen en verandert hun voedselbron. Gelukkig proberen wetenschappers en natuurbeschermers de koningspinguïns te helpen.

De krokodil

De krokodil is een groot reptiel dat leeft in warme gebieden, zoals Afrika, Azië, Australië en delen van Amerika. Krokodillen houden van water en leven vaak in rivieren, moerassen of meren. Ze kunnen ook goed op het land lopen, maar brengen het meeste van hun tijd in of bij het water door.

Krokodillen hebben een lange, sterke staart, scherpe tanden en een harde, geschubde huid. Ze kunnen wel 5 tot 7 meter lang worden, afhankelijk van de soort. De grootste soort is de zeekrokodil.

Krokodillen leggen eieren in een nest van zand of planten. De moeder blijft vaak in de buurt om de eieren te beschermen. Als de babykrokodillen uit het ei komen, helpt de moeder ze naar het water.

Wat krokodillen zo bijzonder maakt, is dat ze al miljoenen jaren op aarde leven. Het zijn hele goede jagers en ze eten vooral vissen, vogels en andere dieren die dicht bij het water komen drinken. Ze verstoppen zich stil in het water en wachten tot hun prooi dichtbij komt. Dan vallen ze snel aan met hun sterke kaken.

Hoewel krokodillen gevaarlijk kunnen zijn, hebben ze ook vijanden. Mensen jagen op krokodillen voor hun huid, die gebruikt wordt om tassen, schoenen en riemen van te maken. Krokodillenleer is duur en wordt vaak gebruikt in de modewereld. Door deze jacht en het verdwijnen van hun leefgebied worden sommige krokodillensoorten bedreigd. In sommige landen wordt ook krokodillenvlees gegeten. Het vlees is wit en lijkt een beetje op kip. Het wordt vaak gezien als een speciale lekkernij en is rijk aan eiwitten, maar bevat weinig vet.

Toch proberen mensen ook krokodillen te beschermen. In sommige landen zijn er regels om te zorgen dat er niet te veel krokodillen worden gedood. Zo wordt geprobeerd om de soorten in leven te houden.

De kwal

Kwallen zijn bijzondere dieren die in de zee leven. Ze hebben geen botten, geen hart en zelfs geen hersenen! Toch kunnen ze goed overleven in het water. Hun lichaam lijkt een beetje op een doorzichtige zak met tentakels eraan. Sommige kwallen zijn klein, maar er bestaan ook heel grote soorten die meters lang kunnen worden.

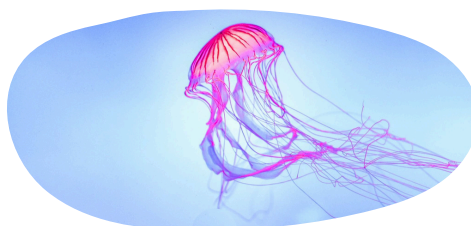
Kwallen drijven meestal rustig met de stroming mee. Ze kunnen zich ook een beetje voortbewegen door hun lichaam samen te trekken en weer los te laten. Kwallen eten vooral plankton, kleine visjes en soms zelfs andere kwallen. Met hun tentakels vangen ze het voedsel en brengen het naar hun mond, die onderaan hun lichaam zit. Ze hoeven niet actief te jagen want hun voedsel komt vaak vanzelf langs in het water.

Maar kwallen hebben ook vijanden. Sommige vissen, zoals de maanvis, en zeeschildpadden eten graag kwallen. Ook sommige mensen eten kwallen, vooral in Aziatische landen, waar ze als lekkernij worden gezien.

Kwallen leven al heel lang op aarde, zelfs langer dan dinosaurussen! Wetenschappers denken dat ze al honderden miljoenen jaren bestaan. Je vindt ze in alle zeeën, van warme tropische wateren tot koude poolgebieden.

Er zijn heel veel verschillende soorten kwallen. Sommige hebben mooie kleuren, zoals blauw, roze of paars. Anderen zijn bijna helemaal doorzichtig. Er zijn zelfs kwallen die licht kunnen geven in het donker. Dat heet bioluminescentie.

Soms spoelen kwallen aan op het strand, vooral in de zomer. Dan kan het lijken alsof er heel veel zijn. Gelukkig zijn de meeste kwallen niet gevaarlijk. Toch is het altijd goed om voorzichtig te zijn en ze niet aan te raken.

De orka

De orka, ook wel bekend als de "killer whale", is een van de meest indrukwekkende dieren in de oceaan. Ondanks zijn bijnaam is de orka eigenlijk geen walvis, maar het grootste lid van de dolfijnenfamilie. Hij kan wel 9 meter lang worden en meer dan 5 000 kilo wegen.

Orka's zijn gemakkelijk te herkennen door hun zwart-witte kleuren. Hun rug is zwart, hun buik wit, en ze hebben een opvallende witte vlek achter hun ogen. Ze hebben een grote rugvin die recht omhoog steekt en tot 2 meter hoog kan zijn bij mannetjes.

Deze slimme zeezoogdieren leven in groepen die we "pods" noemen. Zo'n groep bestaat vaak uit familieleden en kan bestaan uit 5 tot wel 30 orka's. Ze werken samen als een team om voedsel te vangen, zoals vissen, zeehonden en soms zelfs walvissen.

Wat orka's heel bijzonder maakt, is hoe slim en sociaal ze zijn. Ze gebruiken geluiden om met elkaar te praten en om hun omgeving te ontdekken. Dit heet echolocatie: ze maken klikgeluiden die terugkaatsen van voorwerpen, zodat ze precies weten waar iets is, zelfs in donker water.

Orka's krijgen meestal één jong tegelijk. Zo'n babyorka noemen we een kalf. Bij de geboorte is het kalf al ongeveer 2 meter lang en weegt het rond de 180 kilo. De moeder zorgt heel goed voor haar jong. Het kalf drinkt melk bij zijn moeder en blijft de eerste jaren dicht bij haar in de buurt. Andere leden van de groep helpen soms ook mee met de verzorging. Orka's leren van jongs af aan hoe ze moeten jagen en samenwerken.

Orka's komen in bijna alle oceanen ter wereld voor. Toch worden ze bedreigd door vervuiling, klimaatverandering en lawaai van boten. Daarom is het belangrijk om goed voor de oceanen te zorgen, zodat orka's veilig kunnen leven.

Het paard

Paarden zijn grote, sterke dieren die al duizenden jaren samenleven met mensen. Ze behoren tot de zoogdieren en hebben vier benen, een lange staart en een dikke vacht. Paarden staan bekend om hun snelheid en kracht, maar ook om hun slimheid en vriendelijkheid.

Er zijn veel verschillende soorten paarden. Sommige zijn klein en worden pony's genoemd, andere zijn groot en worden werkpaarden genoemd. Werkpaarden werden vroeger vaak gebruikt op boerderijen om zware karren te trekken of het land om te ploegen. Tegenwoordig worden paarden vooral gehouden voor sport, recreatie of als gezelschapsdier.

Een mannelijk paard heet een hengst, en een vrouwelijk paard heet een merrie. Een jong paard noemen we een veulen. Als een hengst niet meer kan zorgen voor baby-paarden, wordt hij een ruïn genoemd.

Paarden zijn planteneters en eten voornamelijk gras, hooi en soms speciaal paardenvoer. Ze hebben een sterk gebit waarmee ze goed kunnen kauwen. Paarden drinken ook veel water, zeker als ze actief zijn. Een gezond paard kan wel twintig jaar oud worden.

Paarden hebben dagelijks verzorging nodig. Ze moeten geborsteld worden om hun vacht schoon te houden, en hun hoeven moeten regelmatig gecontroleerd en schoongemaakt worden. Ook is het belangrijk dat hun stal schoon en droog is. Een dierenarts komt soms langs voor inentingen of om het paard te controleren.

Een bijzonder kenmerk van een paard is dat het een vluchtdier is. Dat betekent dat een paard snel weg wil rennen als het zich bang voelt. Daarom is het belangrijk om rustig en voorzichtig met paarden om te gaan. Paarden kunnen goed voelen hoe mensen zich gedragen en reageren daar op.

Kortom, paarden zijn bijzondere dieren waar we goed voor moeten zorgen. Ze zijn trouw, slim en kunnen een fijne vriend zijn voor mensen van alle leeftijden.

De papegaai

Papegaaien zijn kleurrijke en slimme vogels die in warme landen leven, zoals in Zuid-Amerika, Afrika en Azië. Ze vallen op door hun felle kleuren, zoals rood, groen, geel en blauw. Sommige soorten papegaaien kunnen zelfs praten! Ze doen dit door geluiden van mensen na te bootsen. Dat komt omdat ze een speciaal strottenhoofd hebben waarmee ze geluiden goed kunnen nadoen.

Papegaaien hebben sterke kromme snavels waarmee ze noten en zaden kraken. Ze gebruiken ook hun snavel en poten om te klimmen en om eten vast te houden. De meeste papegaaien eten fruit, zaden, noten en soms insecten. In het wild leven ze vaak in groepen, omdat ze graag samen zijn. Samen zijn ze veiliger voor roofdieren, zoals slangen of roofvogels.

Wat papegaaien extra bijzonder maakt, is hun intelligentie. Ze kunnen dingen leren, puzzels oplossen en zelfs trucjes doen. Sommige mensen houden een papegaai als huisdier, maar dat is niet gemakkelijk. Papegaaien leven lang, soms wel 50 jaar of meer, en ze hebben veel aandacht en ruimte nodig. Als ze zich vervelen, kunnen ze zelfs verdrietig worden of zichzelf plukken.

Papegaaien zijn ook erg trouw aan hun partner. Veel soorten kiezen één partner voor hun hele leven. Ze zorgen samen voor hun nest en voeden hun kuikens op. Je ziet vaak dat ze elkaar voeren of de veren van hun partner verzorgen. Dat is een teken van liefde en vertrouwen. Hun band is dus heel sterk.

Er zijn veel verschillende soorten papegaaien, zoals de ara, de grijze roodstaartpapegaai en de parkiet. Helaas worden sommige papegaaien bedreigd in het wild. Daarom is het belangrijk om goed voor de natuur te zorgen.

Papegaaien zijn dus niet alleen mooi, maar ook bijzonder slim, sociaal en liefdevol!

De papegaaiduiker

De papegaaiduiker is een bijzondere vogel die je vooral kunt vinden aan de kust van koude landen, zoals IJsland en Noorwegen. Hij heeft een heel opvallend uiterlijk: zijn snavel is groot en kleurrijk, met rood, oranje en geel. Daardoor lijkt hij een beetje op een kleine papegaai, vandaar de naam papegaaiduiker.

Deze vogel is ongeveer zo groot als een duif. Zijn lichaam is zwart aan de bovenkant en wit aan de onderkant. In de zomer heeft hij een heldere snavel en opvallende oranje poten, maar in de winter worden die minder fel van kleur. Gemiddeld worden papegaaiduikers ongeveer 20 jaar oud, maar sommige kunnen zelfs nog ouder worden als ze veilig leven.

Papegaaiduikers zijn goede zwemmers. Ze gebruiken hun vleugels om onder water te 'vliegen' en hun sterke poten om te sturen. Zo zoeken ze naar visjes, zoals haring en sprot, waar ze dol op zijn. Ze kunnen soms wel tientallen visjes tegelijk in hun snavel vasthouden omdat hun tong ze als een soort vangnet vasthoudt.

De papegaaiduiker leeft vaak op steile kliffen. Daar maken ze een holletje in de grond of in rotsen om hun eieren in te leggen. Meestal leggen ze maar één ei per jaar. De ouders zorgen goed voor het kuiken totdat het groot genoeg is om zelf te vliegen en te zwemmen.

Papegaaiduikers hebben ook vijanden. Sommige roofvogels, zoals de slechtvalk, proberen hen te vangen. Ook kunnen roofdieren zoals ratten en vossen de eieren of jonge papegaaiduikers opeten als ze op het land zijn. Daarom is het belangrijk dat ze op moeilijk bereikbare plekken broeden.

Mensen vinden de papegaaiduiker een bijzondere vogel en proberen hem te beschermen. Het is belangrijk dat hun leefgebied schoon blijft en dat ze met rust gelaten worden, zodat ze rustig kunnen leven en hun jongen groot kunnen brengen.

De pinguïn

6 redenen waarom pinguïns zo geweldig zijn:

1. Ze maken vliegsprongen

Pinguïns kunnen supersnel zwemmen. Ze kunnen niet vliegen. Ze kunnen wel als een raket uit het water schieten om te ontsnappen aan roofdieren. Of ze springen op een ijsschots om daarop even uit te rusten.

2. Ze kunnen zien onder water

Pinguïns duiken diep onder water om vis te vangen. Hun ogen hebben een bijzondere vorm waardoor ze onder water goed kunnen zien. Een doorzichtig derde ooglid beschermt hun ogen tegen water.

3. Ze glijden op hun buik

Pinguïns lopen waggelend. Als ze snel vooruit willen op het ijs, dan laten ze zich op hun buik vallen en glijden vooruit. Dit heet rodelen en het ziet er heel grappig uit!

4. Ze niezen zout water

Tijdens het jagen op vis en krill slikken pinguïns veel zout zeewater in. Een klier achter hun ogen helpt om dit weer kwijt te geraken. Het zoute water loopt uit hun bek en als ze met hun hoofd schudden, is het net alsof ze niezen.

5. Ze hebben heel veel vrienden en houden elkaar warm.

Bijna alle pinguïns leven in grote, luidruchtige groepen, die kolonies worden genoemd. De meeste pinguïns leven in koude gebieden. Om warm te blijven, hebben ze een dikke huid en een flinke vetlaag. Sommige pinguïnsoorten kruipen dicht tegen elkaar aan voor extra warmte. Om de beurt mogen ze op de warmste plek in het midden staan.

6. Pinguïns houden van stenen

Als pinguïns een partner zoeken om samen kinderen te krijgen, zijn ze heel beleefd. Ze buigen en geven elkaar steentjes om in de smaak te vallen. Ze maken brullende geluiden om elkaar beter te leren kennen en om elkaar terug te vinden in een grote groep. Pinguïns maken vreemde nesten. Sommige bouwen een hol van hun eigen poep en andere stapelen stenen op elkaar

De processierups

Misschien heb jij het al meegemaakt: je wandelt onder een boom en later voel je opeens jeuk. Je huid staat vol rode bultjes. Soms beginnen je ogen te prikken of moet je hoesten. Dan is de kans groot dat je in contact bent gekomen met brandharen van de eikenprocessierups.

Deze rupsen leven in groepen in eikenbomen. Je kunt hun nesten soms zien als grijze webben in de takken of aan de stam. Het zijn kleine beestjes, maar wel gevaarlijk voor mensen. Hun lichaam is bedekt met duizenden piepkleine haartjes. Die breken makkelijk af en zweven door de lucht. Als je ze inademt of op je huid krijgt, kunnen ze flinke irritatie veroorzaken.

Wat kun je doen als je bent geraakt door die haartjes?

Eerst moet je proberen om ze van je huid te halen. Dat doe je met plakband. Plak het voorzichtig op de jeukende plek en trek het eraf. Zo neem je een deel van de brandharen mee. Daarna kun je je huid verzorgen met een verkoelende crème. Crèmes met aloë vera of eucalyptus zijn hiervoor geschikt. Die zorgen ervoor dat de huid rustiger wordt en de jeuk minder heftig aanvoelt. Als de jeuk terugkomt, mag je opnieuw smeren.

Belangrijk: niet krabben! Ook al is het moeilijk, krabben maakt het erger. Je huid kan open gaan en gaan ontsteken. Dan heb je niet alleen jeuk, maar ook pijn.

De klachten verdwijnen meestal vanzelf binnen een paar dagen. Blijf in die tijd goed opletten. Draag kleding met lange mouwen als je in de buurt van eikenbomen bent. Zie je waarschuwinglinten of een nest? Blijf dan uit de buurt.

Heb je benauwdheid, pijnlijke ogen of uitslag in je keel of mond? Ga dan naar een dokter.

De processierups is klein, maar kan veel last geven. Gelukkig kun je jezelf goed beschermen!

De reuzenpanda

Hoe komt de panda aan zijn leuke bolle kop? En eet hij echt alleen maar bamboe? Er zijn nog maar zo'n 1864 reuzenpanda's op de wereld.

De panda wordt ook wel de bamboebeer genoemd. Dat is een goede naam, want hij leeft in bamboebossen en eet vooral bamboe. De officiële naam is reuzenpanda. Het meest opvallende aan de panda is zijn zwart-witte vacht. Bij elke panda is die hetzelfde. Zijn kop is wit met grote zwarte vlekken rond de ogen. Zijn oren en neus zijn ook zwart. Het lijf is wit, met een zwarte band over de schouders die doorloopt naar de zwarte voorpoten. Ook zijn achterpoten zijn zwart. De dikke vacht is waterdicht en houdt de panda warm, vooral in de koude bergen waar hij woont.

De voorpoten van de panda zijn speciaal. Aan elke voorpoot heeft hij een soort extra duim. Met die duim kan hij goed eten vastpakken, bijna zoals wij. Naast die duim heeft hij nog vijf vingers. Dus in totaal zes vingers per poot!

De panda is eigenlijk een roofdier. Maar dat zie je niet aan zijn tanden. Zijn gebit is niet gemaakt om vlees te scheuren, maar om planten te vermalen. Hij heeft ook hele sterke kauwspieren. Die heeft hij nodig om de harde bamboestengels te kauwen. De panda eet vooral bamboebladeren, bamboescheuten en bamboestengels. Bamboe is taai en moeilijk te verteren, daarom moet de panda veel eten. Hij eet soms wel 12 tot 15 kilo bamboe per dag!

Panda's leven meestal alleen. Ze spreken met elkaar via geuren en geluiden. Soms maken ze zachte geluidjes om te praten. In het wild leven panda's vooral in de bergen van China. Ze houden van rustige plekken waar veel bamboe groeit.

De reuzenpanda is een bedreigde diersoort. Dat betekent dat er niet veel van hen zijn en dat ze gevaar lopen om te verdwijnen. Daarom zijn er speciale parken en dierenopvangcentra die de panda helpen. Daar zorgen mensen dat de panda veilig kan leven en eten.

De reuzenpanda

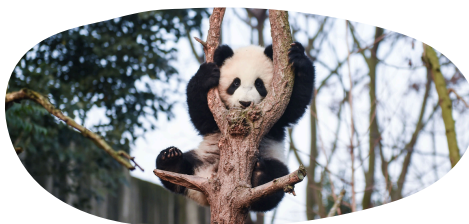
De reuzenpanda is een bijzondere diersoort die je niet snel in het wild tegenkomt. Hij leeft alleen in de bergen van China, in bamboebossen. Reuzenpanda's zijn vooral bekend door hun zachte, zwart-witte vacht en hun schattige uiterlijk. Maar wist je dat ze eigenlijk tot de berenfamilie behoren?

Een volwassen reuzenpanda kan tot 1,5 meter lang worden en weegt soms wel 100 kilo! Het zijn rustige dieren. Ze houden niet van ruzie en leven meestal alleen. Panda's eten bijna de hele dag door. Hun lievelingseten is bamboe. Elke dag kauwen ze wel tien tot twintig kilo van deze plant weg! Soms eten ze ook andere planten of kleine diertjes, maar bamboe blijft hun favoriet.

Reuzenpanda's zijn erg zeldzaam. Dat komt doordat hun leefgebied kleiner wordt door ontbossing en omdat het lastig is voor panda's om jongen te krijgen. Gelukkig wordt er veel gedaan om hen te beschermen. In China zijn er speciale natuurparken waar panda's veilig kunnen leven en zich kunnen voortplanten.

Babypanda's zijn heel bijzonder. Als ze geboren worden, zijn ze piepklein; ongeveer zo groot als een boterham. Ze zijn blind, kaal en wegen minder dan 200 gram. Pas na een paar weken krijgt het kleintje een zwart-wit vachtje. Na een paar maanden begint de babypanda voorzichtig te kruipen en te spelen. Na anderhalf tot twee jaar is hij groot genoeg om op eigen pootjes te staan.

Het *Wereld Natuur Fonds* (WWF) speelt een belangrijke rol bij het beschermen van panda's. Deze organisatie helpt de natuur over de hele wereld. Het logo van het WWF is zelfs een panda, omdat deze diersoort zo bekend is geworden als symbool voor bedreigde dieren. Ze werken samen met China om bossen te beschermen, panda's te volgen met gps-halsbanden, en te zorgen voor veilige plekken waar panda's kunnen leven en jongen krijgen.

De schildpad

De schildpad leeft al miljoenen jaren op aarde. Er zijn veel verschillende soorten, zoals landschildpadden, moerasschildpadden en zeeschildpadden. Ze komen overal ter wereld voor, behalve op de koudste plekken, zoals de Noordpool en Zuidpool.

Wat de schildpad zo speciaal maakt, is zijn harde schild dat hem beschermt tegen vijanden. Het is eigenlijk een deel van zijn lichaam en groeit met hem mee. In tegenstelling tot wat veel mensen denken, kan een schildpad zich niet uit zijn schild halen. Schildpadden kunnen heel oud worden. Sommige landschildpadden leven wel meer dan 100 jaar.

Schildpadden bewegen vaak langzaam op het land, maar in het water kunnen sommige soorten juist best snel zwemmen. Ze hebben stevige poten of vinnen, afhankelijk van of ze op het land of in het water leven.

De meeste schildpadden eten planten, zoals bladeren en fruit, maar sommige eten ook insecten of vis. Ze hebben geen tanden, maar wel sterke kaken om hun eten mee fijn te maken.

Babyschildpadden komen uit eieren die hun moeder in het zand heeft begraven. Na een paar weken of maanden kruipen de kleintjes uit het ei en proberen ze zo snel mogelijk naar het water te komen. Dit is een gevaarlijke reis, want veel roofdieren zoals vogels, krabben of andere roofdieren liggen op de loer. Volwassen schildpadden hebben minder vijanden, maar kunnen nog steeds worden aangevallen door krokodillen of haaien.

Helaas wordt de schildpad in sommige landen ook door mensen gegeten. Zowel het vlees als de eieren worden gezien als een lekkernij. Dit is slecht voor de schildpaddenpopulatie, vooral als er te veel dieren worden gevangen. Daarom zijn er over de hele wereld organisaties die proberen schildpadden te beschermen.

De slechtvalk

Waar leven slechtvalken?

Slechtvalken zijn in Nederland vooral stadsvogels. Ze leggen hun eieren het liefst in een nis in rotswanden. Maar die zijn er niet in Nederland, wel gebouwen die daar op lijken zoals fabriekstorens, kerken, en wolkenkrabbers. Grote steden lijken een goede plek om te broeden. Bovendien is in de stad veel voedsel te vinden.

Nest

De slechtvalk maakt niet veel werk van zijn nest. Geen gesleep met takjes, strootjes en veertjes, ze leggen eieren gewoon in kale vensterbanken, richels, of bakken. Niet echt veilig natuurlijk. Veel broedsels gaan daardoor verloren. Daarom worden er nestkasten geplaatst op hoge plaatsen, zodat slechtvalken daar veilig en beschermt hun eieren kunnen uitbroeden.

De beste jager en de snelste

De slechtvalk kan enorme snelheden bereiken bij het vangen van zijn prooi. Als een bom laat hij zich van grote hoogte voorover vallen als hij prooi heeft gezien ver beneden hem. Soms wel van meer dan 3 kilometer hoogte. Er zijn wel snelheden gemeten van 350 kilometer per uur die hij binnen een paar seconden bereikt! Vlak voor de prooi trekt hij op als een F16 en slaat zijn prooi dood en grijpt die in dezelfde beweging.

Mmm... lekker!

De slechtvalk is niet kieskeurig wat prooi betreft. Duiven zijn in de stad zijn favoriete voedsel, maar ook andere vogels staan op zijn menu: spreeuwen, merels, of zeevogels. De slechtvalk heeft aan een flinke prooi voor 2-3 dagen genoeg.

De tapir

De tapir is een bijzonder en oud dier dat leeft in de dichte bossen van Zuid-Amerika en Zuidoost-Azië. Het lijkt een beetje op een kruising tussen een varken en een olifant, maar het is een dier op zichzelf. Tapirs zijn al miljoenen jaren op aarde.

Een tapir heeft een grappige, korte slurf. Die gebruikt hij om bladeren, fruit en takjes te pakken om op te eten. Tapirs zijn planteneters. Ze houden van sappige bladeren en vruchten die ze vinden in het regenwoud.

Deze dieren kunnen groot worden: sommige soorten wegen meer dan 200 kilo. Ze hebben stevige poten en een dikke huid, waardoor ze zich goed kunnen beschermen in het woud. Ondanks hun grootte zijn tapirs heel goed in zwemmen. Ze houden van water en gebruiken rivieren en modderpoelen om af te koelen of te ontsnappen aan vijanden, zoals jaguars of krokodillen.

Er zijn vier soorten tapirs. De bekendste is de Braziliaanse tapir, die in het Amazonegebied leeft. In Azië leeft de Malaya-tapir, die je makkelijk herkent aan zijn zwarte en witte vacht.

Tapirs zijn nachtdieren. Dat betekent dat ze vooral 's nachts actief zijn. Overdag rusten ze in de schaduw of in het water. Tapirs kunnen vrij oud worden. In het wild worden ze meestal 25 tot 30 jaar oud, en in dierentuinen soms zelfs iets ouder. Dat is best lang voor een wild dier!

Helaas wordt de tapir met uitsterven bedreigd. Door ontbossing en jacht zijn er steeds minder tapirs in het wild. Gelukkig zijn er mensen en organisaties die hen proberen te beschermen.

De tapir is een bijzonder en nuttig dier. Hij helpt het bos gezond te houden door zaden te verspreiden via zijn uitwerpselen. Zo groeien er weer nieuwe planten. Tapirs zijn dus echte natuurhelpers!

De vleermuis

De vleermuis is een speciaal dier. Het is het enige zoogdier ter wereld dat echt kan vliegen! In plaats van veren hebben vleermuizen vleugels van een dun stukje huid dat tussen hun lange vingers zit. Dit maakt ze supersnel en wendbaar in de lucht.

Vleermuizen komen over de hele wereld voor, behalve op de Noord- en Zuidpool. Ze wonen vaak in grotten, holle bomen, zolders of speciale vleermuiskasten. Overdag slapen ze ondersteboven en 's nachts worden ze actief om voedsel te zoeken.

De meeste vleermuizen eten insecten, zoals muggen, kevers en motten. Sommige grote vleermuizen, zoals de vleerhonden, eten vruchten en nectar. Er zijn ook een paar soorten die kleine dieren of zelfs bloed drinken, maar die leven vooral in Zuid-Amerika.

Vleermuizen hebben een slim trucje om te 'zien' zonder licht. Ze maken hoge geluiden die wij niet kunnen horen. Deze geluiden weerkaatsen tegen voorwerpen en komen als een echo terug. Zo weet de vleermuis precies waar bomen, muren en zelfs kleine insecten zijn. Dit noemen we echolocatie.

Vleermuizen helpen de natuur op verschillende manieren. Ze eten veel insecten en zorgen ervoor dat er niet te veel muggen zijn. Vleerhonden helpen bij het verspreiden van zaden, waardoor nieuwe bomen en planten kunnen groeien.

Helaas worden vleermuizen bedreigd door het verdwijnen van hun leefgebied. Daarom is het belangrijk om ze te beschermen, bijvoorbeeld door vleermuiskasten op te hangen.

Vleermuizen zijn fascinerende en nuttige dieren. De volgende keer dat je er één ziet vliegen in de schemering, weet je hoeveel bijzonders er achter hun geheimzinnige leven schuilt!

De vlinder

Vlinders zijn prachtige, kleurrijke insecten die je vaak ziet rondfladderen in tuinen, parken en bossen. Ze horen bij de groep insecten, net als bijen en mieren. Wat vlinders zo speciaal maakt, is hun mooie uiterlijk en de bijzondere manier waarop ze zich ontwikkelen.

Elke vlinder begint zijn leven als een eitje. Uit het eitje komt een rups, die vooral heel veel eet. Rupsen knabbelen aan bladeren en groeien snel. Als de rups groot genoeg is, verandert hij in een pop. In die pop gebeurt er iets wonderlijks: de rups verandert helemaal en komt eruit als een vlinder. Deze verandering noemen we *metamorfose*.

Vlinders hebben vier vleugels die bedekt zijn met kleine schubjes. Die schubjes zorgen voor de prachtige kleuren en patronen. Sommige vlinders hebben felle kleuren om vijanden af te schrikken, andere hebben juist kleuren die hen goed laten opgaan in hun omgeving. Zo zijn ze beter beschermd.

Vlinders drinken met een soort opgerolde rietje, dat hun tong is. Daarmee zuigen ze nectar uit bloemen. Ze helpen zo ook bloemen met het verspreiden van stuifmeel, wat belangrijk is voor de groei van nieuwe planten.

Er bestaan duizenden soorten vlinders over de hele wereld. In België en Nederland leven er ongeveer 50 soorten dagvlinders. Bekende vlinders zijn de dagpauwoog, het koolwitje en de citroenvlinder.

Vlinders zijn erg belangrijk voor de natuur. Ze zijn niet alleen mooi om naar te kijken, maar helpen ook bij het in stand houden van planten en bloemen. Daarom is het goed om bloemen te planten in je tuin of op je balkon, zodat vlinders zich daar thuis voelen. Zo help je mee aan een gezonde natuur!

Wormen en slakken

Durf jij een slijmerige slak op te pakken? Of gruwel je bij het zien van een kronkelende regenworm? Veel mensen vinden deze beestjes glibberig en vies. Maar wist je dat ze juist ontzettend nuttig zijn?

Wormen

Wormen hebben geen armen, benen of botten. Ze lijken een beetje op spaghetti en komen voor in allerlei soorten. Regenwormen zijn de bekendste. Zij eten dode blaadjes en plantenresten. Hun poep maakt de grond vruchtbaar. Daarom zijn regenwormen echte bodemhelden.

Sommige wormen zijn parasieten. Ze leven in mensen of dieren en maken hun gastheer ziek. Een voorbeeld is de guineaworm. Die kan wel een meter lang worden! Hij komt via vuil drinkwater het lichaam binnen. Als hij groot genoeg is, kruipt hij door de huid naar buiten. Dat doet erg veel pijn.

Slakken

Slakken hebben een zachte buik en ogen op steeltjes. Ze glijden over slijm, dat er vies uitziet, maar ook handig is. Het beschermt hun lijf en helpt hen vooruit te komen. Net als wormen eten slakken rottende plantenresten. Maar ze knabbelen ook aan levende planten. Daarom vinden tuiniers slakken maar lastig.

Er bestaan slakken met en zonder huisje. In sommige landen worden slakken zelfs gegeten. Ze heten dan 'escargots' en staan in chique restaurants op het menu. Durf jij dat te proeven?

Soms raken slakken besmet met een worm. Die worm legt eitjes in de slakkenogen. De ogen worden groot en felgekleurd. Vogels denken dan dat het rupsjes zijn en eten de ogen op. De worm komt zo via de vogelpoep op een nieuwe plek. En de slak? Die krijgt gewoon nieuwe ogen – die wéér worden opgegeten!

De zeehond

Zeehonden zijn zoogdieren die in de zee leven. Ze horen bij de groep van de robben. Een zeehond lijkt een beetje op een vis omdat hij goed kan zwemmen, maar hij ademt lucht zoals mensen en heeft longen in plaats van kieuwen.

Zeehonden hebben een gestroomlijnd lichaam, korte voorpoten en achterpoten die op vinnen lijken. Daardoor kunnen ze snel en soepel door het water bewegen. Hun dikke vacht en vetlaag houden hen warm in koud zeewater. Meestal zijn ze grijs of bruin met vlekjes, waardoor ze goed kunnen opgaan in hun omgeving.

Je vindt zeehonden vaak aan de kust, op zandbanken of rotsen waar ze rusten, zonnen of slapen. Ze zijn nieuwsgierig en soms zie je hun kop boven het water uitkomen als ze komen kijken wat er gebeurt. In België kun je zeehonden zien langs de kust van de Noordzee, bijvoorbeeld bij het Zwin of aan de haven van Nieuwpoort.

Zeehonden eten vooral vis, zoals haring en sprot, maar ook inktvis en kleine kreeftjes. Ze kunnen goed duiken en soms wel twintig minuten onder water blijven! Als ze op jacht gaan, gebruiken ze hun gevoelige snorharen om prooien op te sporen in het donkere water.

In de zomer worden er jonge zeehonden geboren, die we "pups" noemen. Ze drinken melk bij hun moeder en leren daarna zelf vis vangen. Soms raken jonge zeehonden hun moeder kwijt. In België worden zulke dieren opgevangen door organisaties zoals Sea Life in Blankenberge.

Zeehonden zijn beschermd in veel landen, omdat ze kwetsbaar zijn voor vervuiling, visnetten en verstoring door mensen. Het is belangrijk dat we hun leefgebied schoon en rustig houden.

Zeehonden zijn bijzondere dieren die goed aangepast zijn aan het leven in de zee. Als je er ooit één in het wild ziet, wees stil en geniet van het moment!

Het zeepaardje

Het zeepaardje is een bijzonder en schattig zeediertje dat leeft in warme, ondiepe zeeën. Er zijn ongeveer 45 verschillende soorten zeepaardjes. Ze worden meestal tussen de 2 en 35 centimeter groot.

Zeepaardjes zwemmen rechtop, wat heel bijzonder is voor een vis. Ze hebben geen vinnen zoals gewone vissen, maar gebruiken hun rugvin om zich langzaam voort te bewegen. Met hun kleine vinnen aan de zijkant kunnen ze sturen. Omdat ze niet zo goed kunnen zwemmen, houden ze zich vaak vast aan planten of koraal met hun staart. Zo worden ze niet weggeblazen door de stroming.

Wat zeepaardjes nog specialer maakt, is dat het mannetje de baby's draagt. Het vrouwtje legt de eitjes in een buidel op de buik van het mannetje. Na een paar weken komen daar kleine zeepaardjes uit. Soms wel honderden tegelijk.

Zeepaardjes hebben geen tanden en geen maag. Ze eten kleine diertjes zoals watervlooien en plankton. Omdat ze hun eten snel moeten verteren, eten ze de hele dag door. Met hun lange snuit zuigen ze het voedsel op, een beetje zoals met een rietje.

Zeepaardjes kunnen van kleur veranderen om zich te verstoppen. Zo beschermen ze zichzelf tegen vijanden, zoals grote vissen. Soms passen ze zich zelfs aan aan het koraal of zeegras waarin ze leven, zodat ze bijna onzichtbaar zijn.

Helaas worden zeepaardjes bedreigd. Ze worden soms gevangen voor medicijnen of souvenirs. Ook vervuiling en het verdwijnen van hun leefgebied zijn een probleem. Daarom is het belangrijk om de zee en de zeepaardjes goed te beschermen, zodat we nog lang van deze wonderlijke dieren kunnen genieten.

De zeester

De zeester is een bijzonder dier dat leeft in de zee. Ze zien eruit als een ster, met meestal vijf armen, maar sommige soorten kunnen er wel meer hebben! Zeesterren horen bij de stekelhuidigen, net als zee-egels en zeeappels. Ze hebben geen botten, maar wel een hard skelet onder hun huid.

Zeesterren bewegen langzaam over de zeebodem met kleine zuignapjes onder hun armen. Deze zuignapjes helpen hen ook om vast te houden aan rotsen of schelpen. Een grappig weetje: ze hebben geen hersenen of ogen zoals wij, maar wel lichtgevoelige puntjes aan het einde van hun armen waarmee ze licht en donker kunnen zien.

Wat eten zeesterren? Ze lusten graag mosselen, oesters en andere schelpdieren. Met hun armen kunnen ze een schelp openwrikken. Dan duwen ze hun maag naar buiten en verteren het dier terwijl het nog in de schelp zit. Klinkt raar, maar voor de zeester is het heel normaal.

Zeesterren kunnen iets heel bijzonders: als ze een arm verliezen, groeit die meestal weer terug. Soms kan zelfs uit een afgebroken arm een nieuwe zeester groeien, als er nog een stukje van het midden bij zit.

Zeesterren leven in alle oceanen, van ondiep water tot diep in de zee. Ze zijn er in veel kleuren: rood, oranje, paars, blauw en bruin. Hun kleuren helpen hen soms om zich te verstoppen voor vijanden zoals krabben, grote vissen en zelfs zeeotters.

Sommige mensen nemen zeesterren mee als souvenir, wat niet goed is voor de natuur. Zeesterren zijn belangrijk voor het leven in de zee. Ze helpen mee om de natuur in evenwicht te houden. Dus als je ooit een zeester op het strand ziet liggen, bewonder hem dan, maar laat hem liggen of breng hem voorzichtig terug in het water. Ze horen thuis in de zee!

